

VARNUMMER 1955

Noctiluca

Redaktions- spalt

Igen har den inhemska litteraturen berikats med en publikation, en tidning som kommer att spridas över snart sagt hela världen. (Vi hänvisar till kontaktbreven på en senare plats i Noctiluca). Vår senaste tidning fick ett blandat mottagande. Vi väntade inte annat, men vi saknar en saklig kritik i de andra skoltidningarna. Nästan alla har skrivit om oss, men bara Flingans kritik kan i det här fallet kallas kritik. Flingan tycks vara ett av de ledande skolorganen, d.v.s. ett av dem som kunde vara förbundsorgan, lika väl som Sv. Ungdom är det. Det har tidigare diskuterats huruvida en skoltidning bör vara det första trappsteget mot litterär berömmelse för mer eller mindre begåvade »skriftställerfrön», eller om skoltidningarna bör gå respektive skolors intressen. Striden i den här frågan kommer kanske aldrig att biläggas, men vår åsikt står fast: ett skolorgan bör i främsta hand syssla med den egna skolan och dess konvent eventuellt blandat med litterära notiser och dikter. Dock sysslar vi inte enbart med ÅSS, utan problem som gäller skolungdomen i gemen får en plats i Noctiluca.

Revan har överraskat med att ge ut summa tre (3)tidningar under skolarbetet. Spyfl... förlåt Speflugan bjuder på en uppsats om Hemingway, valda uttalanden om Revan och en »pressöversikt».

Var har vi behandlingen av ungdomens och speciellt skolungdomens intressen?

Och så något om denna tidning. Vi har haft stora planer visavi detta nummer. En novellpristävling utlystes i slutet av januari, men inga pris kunde utdelas på grund av det lama intresset. Den 19 januari skickade vi ut brev till läroverk i olika länder, bl. a. Kina, Schweiz och Belgien, men hittills har endast en skola i Danmark svarat. (Är det kanske så att elevföreningsverksamheten i andra länder röner ett lika litet intresse som i Finland?) Synd att de fina planerna gick i stöpet. En nyhet har vi dock: en skild mellanskolebilaga. Oss veterligen är vi de första som tagit hand om de lägre klassernas intressen i så omfattande utsträckning att en liten tidning i tidningen har reserverats för kl. I—V.

Av innehållet i övrigt kan nämnas en kort översikt av negerlyrik, ett inlägg i diskussionen »morgonbönen», uttalanden om skolpatriotismen, den alltid aktuella jazzen och som motvikt till det en artikel om Rossini. Vidare har vi en kort inblick i tonårsmodet och en sportspalt, så håll till godo, gott folk.

Redaktionen.

P. S. Vår litterära medarbetare Sigward Strong fick ett svårt sammanbrott då han läste den elaka kritiken i de övriga skoltidningarna, och vårdas nu på ett sjukhus för hjärnpatienter. Tyvärr — för den feminina delen av läsekretsen — hann inte författaren skriva någon fortsättning på följetongen som var på väg att bli en succé. (But yet there is Sigge Stark and he is still going strong.)

D. S.

Konventet

Ordf. Kai Simons kl. VII
Tel. 791661

V.ordf. Kurt Blomqvist kl. VII

Sekr. Klas Stigzelius kl. VII
Tel. 56646

Kassör Clas Nordman kl. VII

Noctiluca

Ansv. utg.: fil. mag. Harry Gayer

Red. Ralf Nordgren kl. VII
Tel. 69473

Red.sekr. Stina Lindberg kl. VII

Medl.: Bo Eriksson

Erna Johansson

NOCTILUCA

Organ för konventet vid Äggelby Svenska Samskola

Nr 3

Mars 1955

Ärg. ???

BABLAISMEN

Före dig med bablaisterna! De är goda, trevliga och ack så sympatiska människor. De söker dig hela tiden, och kan lätt finna dig. Bablaismen är något nytt, på något mycket gammalt som du säkert har kommit i beröring med. Bablaismen, babla ur barnamun och ism från diverse partibenämningar du säkert känner till, är en modesak. Med det menar jag att envar kan bli bablaist, om den vill. Den som blir det vill dock inte vara det, men han är det redan och förmår därtill intet?? Bablaisternas antal är stort, och tycks ständigt öka. De utgör redan som en majoritet en stor fara för samhället, de blir lätt den majoritet allting vilar på och då är det kaputt med alltihop. Deras mest framträdande egenskaper är: Babbla babla till ljudet, babla babla till hörseln. De ser allt ur bablaistisk synvinkel, enkelt och kritiskt. De inser följderna av en handling, men handlar aldrig själva. De »förstår» allt, men vet intet. Att de är med överallt, och ändå ingenstans är höjden av bablaism.

Bablaism kan indelas i två läger, de vanliga bablaisterna och de intellektuella bablaisterna. De intellektuella bablaisterna bygger sina uttalanden på de vanliga bablaisternas antal, vilket är rätt så naturligt och fiffigt. Man lägger bäst märke till de intellektuella bablaisterna i mera begränsade områden, t.ex. i möteslokaler, medan däremot de vanliga bablaisterna syns bäst ute i det fria. Den intellektuella bablaismen är fränare, mera besatt av lusten att få resa på sig och gärna säga sitt namn. Att de just nu inser att de nu har en chans att öka sitt inflytande inom högre kretsar, bland annat inom skolvärlden, förstår man då de upptäckt den inre splittring som vissa organisationer har råkat ut för. Vad följden blir om så får ske har vi redan nu fått en inblick i då Samkonventet inte, i många fall, kunnat bemästra situationen.

De vanliga bablaisterna finns överallt. Honom kan du möta på vilken gata som helst, han finns alltid till hands. Prata med honom och du får höra hans livsuppfattning. Babel, babel hör man som en enda genomgående ton i hans tal. Han är rädd, men morsk och kan bli en god krigare i många fall. Helst kämpar han dock med tungan, huvudet sparar han för hårvattnet. Det är synd om honom, han kan inte taga vara på sig själv, då han är ensam, han är kanske utan förmågan att leva riktigt.

Nej, det får vara nog med bablaismen, den skall bort. Den är lätt att taga till men svår att komma ifrån. Gör då hellre något misstag som antibablaist, men förlora ej tron på kunskapen om att trägen vinner. Ner med bablandet om att vi inte skulle förmå göra något åt saker och ting. Ner med bablaismen.

R. N.

GIOACCHINO ROSSINI

Gioacchino Antonio Rossini föddes i Pesaro 29 februari 1792. Gioacchino var redan som en liten pojke mycket begåvad. Vid sju års ålder uppträdde han för första gången med sin vackra sopranstämma. Då han fyllde 12 år, hade han lärt sig behärska cembalo och altviolin och hade komponerat en rad sånger, duetter och operaarior.

Den grundliga tekniska utbildningen i musikinstitutet i Bologna, där han inskrivits var inte i Rossinis smak. Helst studerade han på egen hand Haydns och Mozarts partiturer. Men han var dock en god elev, och år 1808 gav skolans direktion honom i uppdrag att komponera en festkantat.

År 1810 lämnade Rossini institutet. Hans första enaktsopera »La Cambiale di matrimonio» blev en mindre succé och han fick beställning på flera liknande operor.

Vid 21 års ålder uppfördes hans första allvarliga opera, (opera seria) »Tancredi». Den besegrade först Venedig och snart hela Europa. Endast 2½ månad sedan Tancredi blivit färdig hade Rossini en ny opera klar. Det var L'Italiana in Algeri (Italienskan i Algeriet). Det, att Rossini hade lyckats komponera två till stilen olika operor, väckte sådan beundran i Venedig, att Rossini blev tonsättaren för dagen.

År 1815 träffade Rossini den berömda operaimpressarion Barbaja. Denne erbjöd kompositören en direktörsbefattning vid operan i Neapel. Den första operan i Neapel, Elisabetta, banade nya stigar för operakonsten; det var den första opera buffa (komisk opera) där ackompanjemanget av recitativet utgjordes av en stor orkester i stället för cembalo, som tidigare använts. Elisabetta var också den första operan där sångarna inte fick improvisera, utan måste sjunga bara Rossinis på partituret skrivna noter.

Då Rossinis goda finanser tillät honom att ta semester då och då, reste han till Rom i november 1815. På tretton dagar komponerade han där för Argentina-teatern i Rom den opera som skulle göra hans namn odödligt, Il barbiere di Siviglia (Barberaren i Sevilla).

Rossinis popularitet var nu på toppen. Fastän efterfrågan på hans operor var nästan granslös, var Rossini så produktiv, att han med lätthet kunde tillfredsställa publiken. På fem år komponerade han

16 operor, vilka uppfördes i Neapel, Milano och Rom. De mest kända äro La Cenerentola (Askungen) 1817, La Gazza ladra (Den tjuvaktiga skatan) 1817, Mose' (Moses) 1818, och Zelmira 1822.

1822 reste Rossini för första gången utomlands, till Wien för att leda uppförandet av Zelmira. Den glada österrikiska huvudstaden föll genast för hans glada operamelodier. Men många tyska musiker, bland dem Carl Maria von Weber, var inte lika begistrade, utan ansåg att Rossinis lättsinniga, ytliga verk sänkte musikens värde. I Wien träffade Rossini också Beethoven, som levde i ensamhet och fattigdom. Till Rossinis förtjänst måste sägas, att han försökte sätta i gång en insamling till förmån för den glömde mästaren.

I augusti 1829 uppfördes Rossinis sista opera, Wilhelm Tell, för första gången. Wilhelm Tell hade inte lika stor framgång som Rossinis tidigare verk, främst på grund av det klena librettot. I Wilhelm Tell visade Rossini sin ökade kraft, därför är en av musikens stora gåtor det, att Rossini, fastän han levde 40 år efter komponerandet av Wilhelm Tell, inte mera komponerade ett enda verk för operascenen. Utom Stabat mater, Petite messe solennella och ett antal sånger, höll sig Rossinis penna överksam.

Man har indragit många förklaringar till denna gåta. En del säger, att misslyckandet med Wilhelm Tell och Rossinis medtävlare Mayerbeers snabba uppsving hade förbittrat Rossinis sinne. Andra förklaringar, att hans tidigare produktion hade uttömt hans fantasi så till den grad att han inte mera kunde komponera. Och det finns sådana som påstår, att den lata och till läggningen bekväma Rossini hade blivit så rik, att ingenting mera kunde förmå honom komponera. Rossinis egen förklaring var: »En framgång till hade inte kunnat höja glansen på min ära, medan ett misslyckande hade kunnat smutsa ner den». Man har också sagt, att Rossini inte mera velat komponera sedan hans högt älskade mästare Mozart dött.

De sista årtiondena tillbragde Rossini i Paris och Italien. Efter en kort sjukdom avled han i Passy fredagen den trettonde nov. 1868.

Rossini kände väl till sin kraft och sin begränsning. Belysande för hans oerhörda lätthet att

forts. sid. 11.

G O N

R

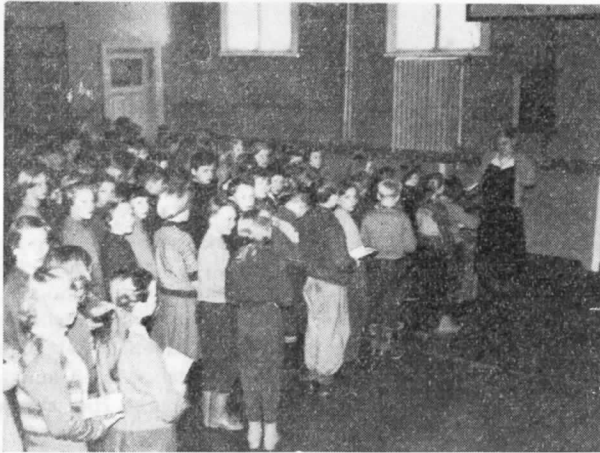
B

O

Ö

M

N

Det är tid att ställa upp sig till morgonbön. Vad betyder det? Ett planlöst skrikande, ett stirrande i nästa lektions läxbok, något litet handgemäng, någon morgonsur lärare i korridoren, annars rätt så tyst, stilla och lugnt. Men plötsligt störs friden av ett envist ringande som tydligen är någonsorts signal till avtåg eller annat. Mest påminner det om en signal till upptåg. Det är hämskt. Ur vissa klasser droppar det ut elever som när man klämmer en citron, surt och långsamt. Ur en annan klass droppar inga elever alls ut, men en energisk lärare kämpar sig framgångsrikt till segern och, se, eleverna i klass sju träder ut på arenan. De mottages ingalunda med applåder, nej, nej, här skall det vara oppställnin. Det blir det så småningom, klanderfritt tyst står sjuan i ett led som en fältväbel kunde vara stolt över. Detta har under tiden ackompanjerats av trummor från alla de klasser som hunnit rusa ned för de härligt järnbeslagna trapporna, faktiskt sker det ganska tyst och omärkbart, ty varje klass måste i febril hastighet intaga sin plats i den långa kö av morgonbönslängtande skolelever. Stämningen i salen är gemytlig, alla står varandra mycket nära, man känner en intensiv kontakt med sin medmänniska, samlar sig för psalmen, känner fortfarande samma intensiva kontakt, men den är inte mera så behaglig. »Knuffningar alstrar blåmärken», sade någon gång en vis man. Är man religiös så är man det, men är man skolelev så är man det och det med eftertryck, trots att det är morgonbön. Läxläsningen är skolelevens dagliga gärning, likaså viskandet, fnittrandet, knuffandet och allt det andra onämnda. Det är rörande när vi, ovärdiga skol-

elever, står där och vrålar ut »för varje slag som ditt hjärta slår, ett steg mot evigheten...» Man känner hur livet lever inom en och hur musklerna längtar efter arbete, hjärnan likaså. Vill det sig riktigt väl, kan vi, anspråkslösa skolelever, dumma som vi är, få oss en liten vacker predikan, vacker som en saga där döden spelar huvudrollen. Allt är ljuvt och lent i elevens hjärta efter denna stund då vi samlat oss till en stilla betraktelse över livets förgänglighet, en sak som vi så väl behöver i dessa oroliga tider. Är det någon som är rolig så är han det av ren dumhet.

Ibland när jag stått och iakttagit stundens gång, räknat minuter, gått igenom dagens ordlista bakomfram och framsombak, konstaterat att ingen dog för fosterlandet samma dag, att mina skor är oputsade, klockan ouppvriden, då, då kan jag som den blinde få korn på en höna, eller var det anka, i dagens text. »Och när jag såg att de enda och äkta kopparstickena som farfar gett mig, men som hade blivit oppbrunna, nu för dem ville en konsthandlare ha ett rysligt högt pris när jag frågade vad de kostade» ????. »— — — och mannen stod där med de båda kabeländorna och lät strömmen gå genom sin kropp för att talaren skulle få tala till det arma folket...??» Och dock har vi dock det ordet dock som dock alltid...???

Att livet är värt att leva, det har jag så småningom kommit underfund med. Att lärarna kan vara morgonsura, det förstår jag, men att jag skulle vara skolelev det tror jag inte mera på. Vet ni varför? Jo jag tycker inte att våra morgonböner är så roliga som mången annan tycker. OTO: 527.

ENKÄT:

Skolpatriotism

Stig-Olof Londen, Lärkan:

Mo-Tzu sade: »Den enskilde fostras att älska blott och bart sig själv och icke andra. Därför lär det honom icke heller emot att skada andra.»
(Ur Kinesiska Tänkare).

Att vara patriot, är det ett ting på gott eller ont? Innebär en stark patriotism nånting högt och eftersträvanvärt eller är den helt enkelt ett slag av självebdrägeri?

Det är inte bara att svara ja eller nej på den frågan. Man kan urskilja många olika nyanser av patriotism, från den blinda, ytterst subjektiva fanatikern till en objektiv överblickande iakttagare som inte är helt opartisk. Att övervärdera och betona den egna skolans förtjänster är fullt mänskligt ja jag skulle säga, att det ibland kan vara direkt till nytta. Men det där att alltid försöka dölja bristerna och missförhållandena leder aldrig till något positivt. Finns det ingen som kritiserar, så blir ingenting bättre.

En av patriotismens positiva sidor kommer alltid fram vid svåra tider, då det behövs en stark moralisk sammanhållning. I skolförhållandena inträffar väl så allvarliga saker som ett krig innebär för en nation mera sällan, men känslan att ha samma Skola, med allt vad därtill hör, knyter starka band och ger ömsesidigt stöd också efter avslutad skolgång. Men så är det också slut med de positiva sidorna hos skolpatriotismen. Den idiotiska knutpatriotismen som härskar inom vissa Helsingforskonvent och som bara har till uppgift att till varje pris svärta ner andra och splittra Samkonventet har inte någon mission att fylla. Här skulle man med fog nästan kunna tala om s.k. »aggressiva krigshetsare». Exempel på meningslös skolpatriotism förekom rikligt då »abina» åkte omkring på Espen den 19 februari. Det bästa var en förstaklassist från Lärkan som helt spontant, utan någon särskild orsak, sade till sina kamrater: »Hör ni, när norsarna kommer ska vi all bua riktigt hårt».

Kai Simons:

Min skola är större än din, säger tioåringen till sin kamrat. Det är *hans* utslag av skolpatriotism. Gymnasistens argument för att hans skola är bättre än andras är naturligtvis ett annat, men mera övertygande är det knappast. Han skryter med sin skola för att dess elever rekryteras av barn, vars föräldrar hör till de högsta samhällsklasserna, för att skolan är gammal och har traditioner eller rätt och slätt för att den hemfört segern i den senaste fotbollsturneringen. När hejaropen skallar, läktarna gungar och hans egen skola leder, då ser ni honom framför er, skolpatrioten, sittande — förlåt hoppande — med illrött ansikte och med stämbanden ur funktion för en tid framåt.

Skolpatriotismen kan emellertid sporra till hälsosom konkurrens inte bara i sport utan även i studentexamens-resultat (i detta fall är det nog lärarna som är skolpatriotiska, abiturenternas tankar rör sig nog mest kring det egna jaget), i konventsverksamhet etc. Dessutom måste medges att den sätter piff på konventstidningarna. Men som helhet betraktad förefaller mig dock skolpatriotismen, som all knutpatriotism överhuvud, tämligen ointressant. — Men ändå måste man säga att Äggelby har de bästa fotbollsspelarna!

Bo Eriksson:

Patriotismen är inte av godo i någon form. Den leder till osämja mellan samhällen, landsdelar, ja hela nationer, ofta med krig som resultat av en för stark känsla av »vi-är-bäst». Förhållandena är likadana i skolorna, fastän i mindre skala. ÅSS har de senaste åren fått ett par arvfäder bland stadens skolor. Och det är vi stolta över, vi yvs över vårt kalla krig. Och ändå kallar vi oss fullvuxna. Medvetet lär vi oss hata och njuter faktiskt av det. De äldre klagar på ungdomen. Som det nu ser ut,

BLUES IN HIGH

Noctiluca ordnade under januari-februari månader ett ypperligt tillfälle för gymnasterna att tjäna en extra slant, men ingen tycks behöva en sådan att döma av resultatet. Visserligen kom några bidrag indropande, men bland dem anser vi att endast »Blues in high» möjligtvis står på en sådan nivå att den kunde delta i en tävling. Ragnhild Svensson heter författarinnan till denna lilla skiss vi härnedan publicera.

Natt. Bara mörker och natt och musik. Någon har satt igång en grammofoon. Först bara grammofoonålets raspande, sedan kommer en ton, en underbar, ljuvlig och melankolisk ton, en äkta New Orleans Blues... Den tvingar mig att le, men också att gråta samtidigt. Varför? Den är ju så underbar, och ändå så grym, så sorglig. Trumpeten snyftar till, en enda lång ton... grammofoonålen raspar åter, så börjar trumpeten igen... först lågt, tungt, sedan allt snabbare, hetsigt, snyftande, monotont. Jag lutar huvudet i händerna. Vad är tid, tänker jag. Tid och musik... är det samma sak? Musiken finns alltid, liksom tiden... eller finns den?

kommer vi i fortsättningen att avsky allt vi berörs av i periferin. Vi blir kroppsligen fullvuxna, men vårt psykiska liv är ett barns. Hur kan då världen hoppas på fred, när vi gör allt för att bevara missämjan mellan oss och det vi inte varje dag kommer i kontakt med och som tycks oss främmande?

Vi har också i vår skola kunnat iakttaga en neopatriotisk inställning gentemot den egna skolan. Den har tagit sig uttryck i speflugeaktigt kritik av Noctiluca och konventets verksamhet överhuvudtaget. Det är naturligtvis inte heller bra.

Sammandrag: Heja mest på den egna skolan vid idrottstävlingar, men ge också motståndarna ett erkännande för ädel tävlan.

Nattens djupblå skuggor blir violetta. I hamnen börjar mäsarna vakna. Små bogserbåtar åker av och an, båtsirener tjuter och överröstar ibland grammofoonen. Nere på gatan börjar människor röra sig. De stannar ibland, kanske hör de en blues... men de vandrar åter vidare... vandrar. Vandrar utan mål, varför, det vet de inte själva, det kanske bara har blivit en rutinsak för dem. De vandrar... i takt med musiken — — kanske? Nej, med sig själva, med sin sinnesstämning, ty den blues jag hör har ingen takt, ingen tid... den har bara rymd och djup... och Känsla. Ett bilhorn tutar nere på gatan, ett dött ting, människans uppfinnet, civilisation — — eller inferno? Plötsligt gråter en liten gatunge, kanske musiken inverkar likadant på henne som på mig, vem vet? Vemod... melankoli...

Där ligger en död hund framför framhjulen på en bil, överkörd, det är kanske därför gatungen gråter — — det var hennes hund, kanske hennes enda verkliga vän, nu död... jag tror jag förstår hur hon känner det... ensam...

Nu går solen upp och allt blir trevligare, senhösten får sina djupa, varma, klara färger och människorna är lyckliga och glada för de har åter upplevt en sommar. En bris kommer nedifrån hamnen, den för med sig havets lukt, fisk, tjära, båtlack. Det slår i segel som hissas till seglats. Men nere på gatan står den lilla rännstensflickan på knä bredvid sin hund, hon smeker der, viskar dess namn, trycker den ömt intill sig, medan bilägaren står bredvid och lovar henne ersättning för hunden, i pengar, i kalla pengar... Han förstår henne inte. Hon vill inte ha pengar, ovänliga, livlösa ting... hon vill bara ha sin fula, smutsiga hund. Han tycker hon är konstig.

Men en hund är en vän, också om den är ful, smutsig och av obestämd ras... Det är aldrig pengar, också om de är nya, fina och värdefulla — — men det förstår inte bilföraren... Han hjälper henne att bära bort den medan hon smeker dess raggiga päls...

F O T O G R A F E R I N G

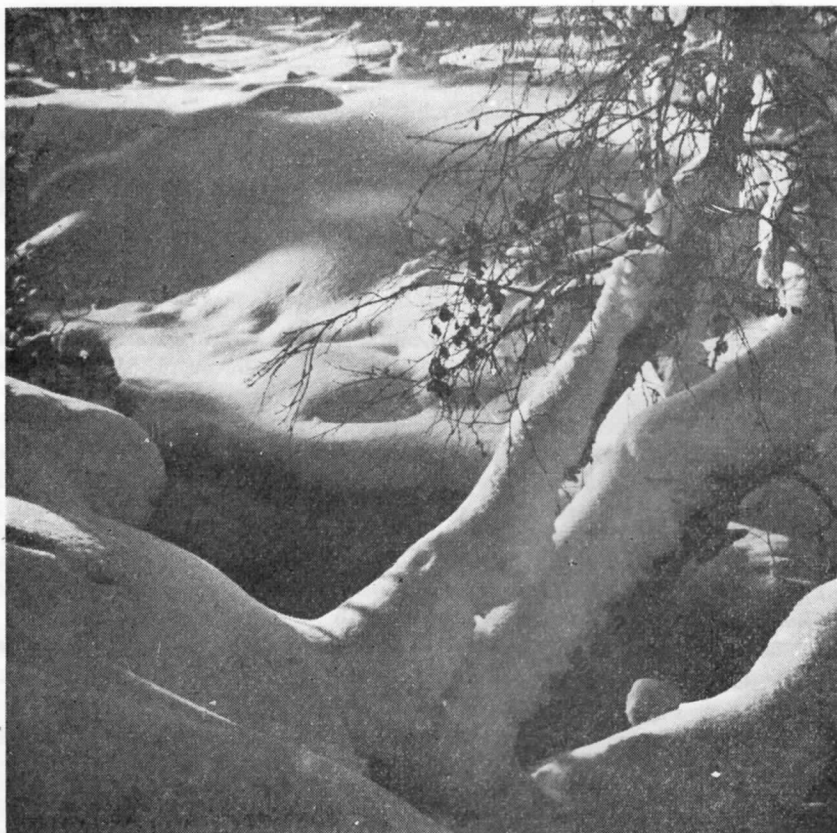

Foto: Clas Nordman

Att fotografera har på senare tider blivit mycket populärt bland skolungdomen. Denna trevliga hobby anses visserligen för en dyr sådan, men om man tänker sig för varje gång man placerar fingret på avtryckaren »är jag faktiskt nöjd med denna bild som jag nu tar», så nedbringas kostnaderna för de fina bilderna avsevärt. Jag för min del tillämpar denna metod och anser inte fotohobbyn som alltför dyr, jämfört med de glädjeämnen och den nytta som den medför.

Varför började jag fotografera? Den frågan har av ren nyfikenhet sysselsatt mig många gånger. Svaret torde jag nu senare kunna ge. Det var vid den tiden, då jag upptäckte naturen, upptäckte vilken källa till livsglädje naturen är, både den levande och döda, den grymma och idylliska, upptäckte att allt det underbara som jag upplevde, att även varje liten detalj i vardagslivet var ett äventyr, som med tiden försvann i minnets dunkla vrå. Vad var då naturligare än att jag sökte efter ett sätt att bevara dessa ögonblick? Jag försökte skriva

dagbok men det strandade vid några tafatta försök. Så upptäckte jag fotograferingen och förstod genast att jag med kameran skulle kunna skildra livet, precis som synsinnen ger de förämsta intrycken av omgivningen.

Till en början fängslade det intressanta laboratoriearbetet mig mest. Jag kommer alltid att minnas den glädje jag kände då jag hade framkallat min första film. Det tycktes mig som trolleri, då de mörka kvadratiska rutorna framträdde långsamt i den rubinröda mörkrumsbelysningen. För närvarande använder jag vid filmframkallning en ljustät dosa en flaska med framkallare (DK-20), en med fixeringsvätska, en termometer och en tratt.

Filmframkallningen har med tiden blivit ett rutinarbete för mig i motsats till förstöringsarbetet, vid vilket det förekommer vissa problem som gör det mycket intressantare bl. a. hur bilden skall beskäras, val av förstöringspapprets hårdhetsgrad och exponeringstidens bestämmande. Förstorings-

arbetet är även en trevlig avkoppling under läxförhatliga höstkvällar, då jag kan glädja mig åt de vackra sommarbilder som långsamt framträder i framkallningsskålen. Vid förstoring använder jag följande utrustning: en förstoringsapparat (hemgjord med anastigmat objektiv och dubbelkondensator), två glasskålar, en flaska med framkallnings- och en med fixeringsvätska (inte samma som vid filmframkallningen) två pincetter, en orangeröd lampa och förstoringspapper av olika hårdhetsgrader.

Genom mitt intresse för mörkrumsarbetet lärde jag mig att få bilder av rätt hög laboratorieteknisk kvalitet. Detta är även grunden för att man med full koncentration skall kunna syssla med själva komponerandet av bilden och att vid exponeringsögonblicket veta hur den slutliga bilden kommer att se ut. Annars kan det lätt hända, att vid återkomsten från en fototur kameran är full med utmärkta milder, men efter framkallningen visar det sig att alla saknar djup och är i högsta grad ointressanta. Den fotografiska bilden äger visserligen sin begränsning, på grund av dess två dimensioner och gråskala (tills vidare för mig), men man måste använda sin fantasi, vända och vrida på motivet pröva olika vinklar och avstånd, moln och sol, mot och medljus, skärpa och oskärpa och taga för givet, att ett sådant och sådant motiv skall tagas så och så utan hålla envist näsan i sökaren tills bilden »sitter».

Då jag sedan medels en fotografisk bild lyckats skildra det jag önskat, känner jag en sällsam inre glädje, konstnärens lyckokänsla då han skapat något vackert. Dessa i högre eller lägre grad konstnärliga bilder har naturligtvis ett stort värde som personliga minnen, men vilket större värde har de inte, då även helt utomstående kan njuta av dem.

Under människosläktets historia har det alltid funnits ett begär att konkret uttrycka den personliga tolkningen, från stenålderns grottmålningar till nutidens nonfigurativa konst.

Clas Nordman.

De' ä' kiva

att fota

Alla grejor fås från

NYBLINS

Det har nu gått några månader igen sedan Noctiluca senast utkom. Dessa månader har innehållit både jullov och sportlov, lov som vi »skolelev-dx-ers» mycket uppskattar. Konditionerna har varit bland de bästa tänkbara, och jag hoppas att dessa månader har varit givande för samtliga DX-ers beträffande verifikationerna.

Min elvarörs amatörbyggda super står just nu på 59,16 m. eller Blue Danube Network i Österrike. BDN. har utsändningar för de amerikanska trupperna i Europa. Programmen består mest av show och musik, som då och då avbryts av nyheter. BDN:s sändareffekt är endast 0,35 kw., trots detta kommer stationen in med QRK₄. En annan kortvågssändare har BDN. på 31,20 m. med samma effekt. BDN. besvarar lyssnarrapporter men fordrar svarsporto.

En station som gärna vill ha lyssnarrapporter är WRUL, World Wide Broadcasting System i Boston i U.S.A. Den sänder på 31,25 och 19 m.b. program på svenska varje måndag kl. 20.00—20.30 G.M.T. WRUL har för övrigt det mest kortfattade QSL-kort man kan tänka sig. Förutom namn och adress lyder det så här: »Your report dated-/-1955, received. Thank you.»

Voice of America har ett utomordentligt bra jazzprogram varje dag kl. 19.00—21.00 G.M.T. på 31 och 41 m.b. Utsändningen är avsedd för Skandinavien och kommer in med QRK 4—5.

Några tips ur Helsingfors DX-clubbs organ »ATTENTION»:

Radio Clube de Angola, Angola på 25,29 m. kl. 21,45 gmt.

ORU Bryssel Belgien 50,00 m. kl. 19.30 G.M.T.

Radio Nacional Brasilien 30.86 m. kl. 00.50 G.M.T.

Radio Peking Kina 19.92 m. kl. 09.16 G.M.T.

Radio Brazzaville Fr. ekv. Afrika 25.06 m. kl. 20.45 G.M.T.

Kol Zion La Golah, Israel 33.30 m. kl. 20.50 G.M.T.

Radio Norway Norge 3145 m./08.43 G.M.T.

Radio Pakistan, Pakistan 31.10 m. kl. 01.25 G.M.T.

Vatican Radio Vatikanen 25.55 m. kl. 15.00 G.M.T.

(Undertecknad kan inte garantera att dessa tips är absolut färska, ty som bekant är Noctilucas pressläggningsoögonblicket en aning långt.)

Best 73'

K. B.

OLLI HÄME

En Storhet inom finsk jazz

[specialintervju]

Olli Häme är just nu en av de största auktoriteterna inom finsk jazz. Hans kvintett är ett av de få finska band som inriktar sig på att spela modern jazz, och har fått fin kritik inte bara i den finska jazzpressen utan också i den svenska jazztidningen Estrad där en viss Simon Brehm lovordade den. Vidare kan nämnas att Häme är författare till den enda finska jazzboken, vars namn, översatt till svenska, är Rytmens segertåg.

Det var en fredagskväll för några veckor sedan som vi första gången i vårt korta liv prövade på intervjuarens svåra yrke, närmare bestämt i Häme, där Olli Hämes kvintett tränade. Vårt offer fann vi bakom en bas på estraden, högljutt tvistande med sin trumpetare om hur »Lady be good» bör spelas. Men snart fick han även tid med oss och visade sig vara mycket tillmötesgående som intervjuobjekt.

Vi fick veta att han är född den 19 maj 1924 och att hans riktiga namn är Olli Hämäläinen och sedan fortsatte han av bara farten med sin levnadshistoria. I ett musik-intresserat hem växte han upp och sin musikerbana började han som sexåring vid ett piano. Senare fick han en cello. Fadern spelade altfiol, system piano och brodern fiol och tillsammans bildade de en liten orkester och ofta hörde man kammarmusik strömma ut genom hemmets väggar. Men när Olli var femton år satte en kniv stopp för hans bana som cellospelare, han skar sig i fingret så att en sena gick av. I Finska Norsen där han gick i skola, kom han i kontakt med jazzen och år 1939 var han med om att bilda skolbandet »Harlem» där bl.a. de nuvarande jazzstjärnorna Leo Käähkönen, Herbert Katz och Eino Virtanen spelade. Men sedan kom kriget och Olli förde en växlande tillvaro, ibland var han i skolan ibland vid fronten, men student blev han... utan att skriva. Han blev hemskickad på en två veckors permission och fick

order att hämta sin vita mössa. Av 49 abiturienter blev 40 studenter på samma sätt som Olli, sju skrev och två hade stupat. I armén bildade Olli en jazzorkester där även hans nuvarande trumpetare Virtanen medverkade. Orkestern kallades, mycket skämtsamt, av befälet för »Juuston pojat». Själv spelade han trummor. 1945 skrev han in sig vid Uni, följde den stora massans exempel och började studera juridik. Men därav blev intet. Olli som hela sitt liv varit i kontakt med musik kunde inte heller nu lämna den utan han övergav juridiken för att helt ägna sig åt musiken. Och resultatet visade sig år 1953 då han blev dipl. kapellmästare från Sibelius-akademien. Efter kriget sysselsatte han sig mest med klassisk musik och var bl.a. dirigent för Malms orkester och vicedirigent för Ylioppilas Soittajat. År 1945 vann han den akademiska kompositionstävlingen med ett stycke för fiol.

Men han hade ont om pengar och var därför tvungen att spela med i några dansorkestrar bl.a. Swing Makers. Under den här tiden slutade han spela trummor (vilket var en stor välsignelse enligt hans trumpetare och kompis Eino Virtanen, som nu och då inflickade några belysande detaljer under intervjun) och övergick att spela bas.

Det var även vid den här tiden som han erhöll sitt artistnamn Häme. Tavastlands Nation gav honom i uppdrag att bilda en egen dansorkester. Allt gott och väl men Olli kunde inte hitta på något namn åt sitt nya 13-manna band. Sitt eget namn ville han inte använda ty han var rädd om sitt rykte som klassisk musiker och så hände det sig att man ringde upp honom på kvällen och meddelade honom att i morgondagens tidningsannonser står det; Olli Häme spelar på »Hämis». Sedan dess har Häme experimenterat med många olika sammansättningar, men vid sidan om har han hela tiden haft en kvintett. År 1947 bestod denna av E. Virtanen tp., Å. Granholm el.g., Valte Laitinen p., Olli Häme b., P. Lehtonen dr. Hans nuvarande band (det är avbildat här ovan) består av Eino Virtanen tp. och vib., Erkki Melakoski p., Olli Häme b., Bjarne Rehn dr. och det nya fyndet Haapa-aho bs. och cl. Vokalist

Från vänster: Unto Haapa-Aho, Eino Virtanen,
Bjarne Rehn, Olli Häme och Erkki Melakoski.

är sedan hösten 1954 Brita Koivunen. Under åren 1950—52 har hans band blivit »Band of the year» i Rytmis favoritomröstningar och en gång placerat sig som andra. Detta är Olli Hämes levnadshistoria i korta drag men han hade en del annat att anföra också: att Finland är efter Sverige i fråga om jazz är som allt annat krigets fel, ty efter fredsslutet måste vi börja om på nytt där vi var 1939, och därför är vi ungefär 5 år efter i utvecklingen såväl musikerna som jazzintresset i allmänhet. Ett talande exempel är Jive Clubs r.y. som bildades år 1945 (det var en motsvarighet till Svenska Jazzklubbarnas Riksförbund) som efter en livlig men kort verksamhet måste sluta på grund av det minimala intresset.

Många anser, särskilt sämre klassiska musiker, att det inte är någon konst att spela jazz, den är endast en penningkälla för jazzmusikern, men där huggar de nog i sten. Det fordras mycket energi och arbete för att lära sig spela jazz, att lära sig behärska sitt instrument så att man kan uttrycka sina

ideer. Härvid spelar den klassiska musiken en stor roll. Man lär sig aldrig att behärska ett instrument om man underlåter att spela seriös musik den ger en teknik och fingerfärdighet. När man engång nått toppen bör man komma ihåg att följa med sin tid om man inte vill bli bortglömd.

Angående klassiska musikens inställning till jazz råder det delade uppfattningar, men en stor del av dem hyser dock en positiv inställning. Jag spisade en gång jazzskivor med en känd musikkritiker och frågade vad han tyckte om dem och kritikern medgav att bra jazz är bra musik. »Varför skriver du det inte i tidningarna», frågade Olli honom, och fick till svar att det inte går för sig. Man måste tänka på sin ställning. Folkopinionen tillåter det inte: jazz är »tomtom musik och därmed basta, anser den.

Mera han inte Olli berättar denna gång, ty orkest medlemmarna väntade på att fortsätta med sin avbrutna träning.

Simson & Jacob.

Rossini . . .
komponera är hans utrop: »Giv mig en tvått-nota, så sätter jag musik till den». En anekdot berättar hur han en gång, då han komponerade i sängen, tappade en sida av manuskriptet på golvet. Hellre än att han skulle ha besvärat sig att

ta upp den, komponerade han hela sidan på nytt.

Rossini var fullt på det klara med att han inte var i stånd att komponera djuptgående verk. »De tyska kritikerna vill att jag skall komponera som Haydn eller Mozart», sade han efter ett besök :

forts. på sid. 15

Något om negerlyrik

av Rurik

Man har efter senaste världskrig givit ut rätt talrika antologier negerlyrik, både på franska, engelska och tyska förlag, vilket skulle tyda på, att man äntligen fått ögonen upp för den svarta rasens betydelse inom det kulturella livet överhuvudtaget. Om detta bidroge till att göra negrerna till fullt likaberättigade medborgare icke blott till namnet utan även till gagnet i vilket samhälle de än lever, vore därmed mycket vunnet. Det finns otaliga negerpoeter, icke bara i USA, utan även på Kuba, Jamaica, Haiti, Martinique, Trinidad, i Brasilien och Uruguay. Flere av dem är betydande skaldar. Utrymmet medger oss tyvärr inte att här närmare

analysera deras lyrik, men redan några prov talar sitt tydliga språk. Den fräscha naturuppfattning, den glöd, det sprakande färgsinne och den poetiska skaparglädje, som kommer till synes i deras verser redan vid ett flyktigt genomgående av en sådan antologi, är häpnadsväckande och ger oss en god bild av det starkt utpräglade sinne för ordens form, färg och finess, som är specifikt för negern. Därtill kommer en rytm i versen, som har sin musikaliska motsvarighet i den klassiska jazzen. Tyvärr finnes ytterst litet av denna lyrik översatt till svenska. Noctilucas redaktion har godhetsfullt ställt spaltutrymme till förfogande för några dikter.

Langston Hughes, USA.

DÅ JAG BLEV ÄLDRE.

Det är så länge sen.
Jag nästan glömt min dröm,
men förr den ofta stod
inför min syn,
lik stjärnan ljus —
min dröm.

Då växte muren upp,
den växte långsamt
långsamt
Mellan mig och drömmen
växte långsamt, långsamt
skuggande
döljande
drömmens lyskraft.
Den växte opp till himlen,
muren.

Skugga.
Jag är svart.

Jag lägger mig till ro i skuggan,
och drömmen är försvunnen,
borta.

Blott muren finns,
blott skuggan.

Mina händer!
Mina svarta händer!
Bryt muren ner!
Och finn min dröm igen
och skingra mörkret.

Hjälp mig att krossa natten,
att skuggorna förvandlas
till solens tusen strålar,
till tusen böljande drömmar
av ljus.

Countee Cullen, USA.

FOR A LADY I KNOW.

She even thinks that up in heaven
Her clas lies late and snores,
While poor black cherubs rise at seven
To do celestial chores.

SKOLAN BYGGER

Det har under de senaste åren alltmer kommit i dagen, att vårt skolhus är allt annat än vad det borde vara. Trots det har det inte förrän nu verkligen börjat planeras något för att ändra på detta sakernas tillstånd. — Noctiluca har därför vänt sig till skolans rektor, Hjalmar Blomqvist för att närmare få veta vad som egentligen planeras.

Rektor Blomqvist träffar vi en kvart på rektorskansliet. På vår fråga om planerna för skolhusets tillbyggnad säger rektor Blomqvist: »Bebyggelsen har under de senaste åren ökat så mycket, och därav följer naturligtvis ett större antal inträdessökanden till skolan, så att vi inte mera kan ta mot alla dem som vill komma hit. Det är för trångt redan som det nu är ställt. Nästa år blir vi tvungna att göra lärarnas matsal till klassrum. Men det räcker inte med det, vi måste få mera utrymme och därför planerar vi att göra en flygeltillbyggnad. Denna skulle byggas i syfte att bli en ny fest- och gymnastiksal. Den nuvarande gymnastiksalen skulle då bli dels klassrum, dels möjligen ett kök för undervisning i huslig ekonomi. I samband med den nya gymnastiksalen skulle det byggas en scen, som samtidigt skulle göra tjänst såsom omklädningsrum. Duschrum eller ett ordentligt tvättrum samt WC inomhus blir kanske en annan förbättring i

samband med utbyggnaden. En tecknings-fysik-kemisal är en annan fråga, som torde kunna lösas om vi bara har möjlighet därtill. I stort sätt skulle en utbyggnad av skolhuset medföra en hel del små finesser som är nödvändiga, men som vi nu får försaka».

På frågan huru länge det tar innan allt detta blir färdigt får vi höra: »Allt detta är hittills enbart planer, och det fordras en hel del pengar för att realisera dem. Vi kan knappast räkna med något statsunderstöd för byggnadsarbeten och terminsavgifterna kan inte höjas så mycket mera, alltså måste man finna någon annan utväg för att få tag i dessa byggnadspengar. En annan sak är tomtfrågan som måste lösas så, att vi har tillräckligt med mark att bygga på. Men ett par år får vi nog räkna med, tyvärr. Vidare konstaterar vi att vår skola är den enda svenskspråkiga samskolan på andra sidan Långa bron, och att vi inte kan hitta någon vrå att placera de elever som eventuellt inte ryms i klassrummen. De blir väl tvungna att gå några år till i folkskolan och hoppas på bättre tur en annan gång. Ett är i alla fall säkert och det är att situationen nu är rätt så allvarlig. Något måste göras åt vårt stackars skolhus annars bågner det en vacker dag av ett alltför stort antal elever.

VÅI KOI

I det senaste i
Flingan, står det
tid till mötes. K

med vår konventsverksamhet, men en ljusning kan man skönja. För inte så länge sedan var det bara styrelsen och inte ens den helt samt några andra mera kloka cives, som alls ägnade konventet en tanke. Men nu tycks en avsevärd ökning av antalet mera kloka och aktiva medlemmar ha inträffat, och det är att hoppas att utvecklingen i fortsättningen går i samma gynnsamma riktning.

Vårens verksamhet inleddes med ett experiment, som helt kan skyllas på vår (styrelsens) tro på människan: en diskussionskväll anordnades den 20 jan. kl. 19.00. Längre hade denna form av verksamhet legat avsmognad, och bleka i synen, med ängslan i blicken väntade vi på att publiken skulle anlända. Vår tro på människan hade redan allvarligt börjat svikta, när vi för att lugna oss begav oss för att

blev ett kapitel för sig. Publikenströmningen blev inte den vi hoppats på, och de mest gapande hålen i vår kassa blev därför heller aldrig fyllda. Influensa-epidemierna härjade vilt i skolorna, och när dessutom Samkonventet, denna hedervärda institution, som på senare tider t.o.m. börjat visa livstecken, hade sina fingrar med i spelet, kunde man inte vänta sig annat. Samkonventet som skall hjälpa och inte stjälpa, har fått för vana att stoppa sin näsa i allt, att föra ett förskräckligt oväsen, när det funnit ett korn och dess fordringar är inte små de heller, men resultatet är åtminstone ej tillsvidare skönjbara för ett vanligt människoöga. Och så hände det sig att Ulfåsa konvent på grund av ett »beklagligt misstag» som man sade på Samkonventet, arrangerade en skoldans samma kväll som

at, trots varning,
tad verkan, men
rsoner hade an-
som gick under
m leddes av civis
. Nordgren. Fyr-
1 (ett litet råd;
» den nuvarande
ik. Linjedelning-
ia och kyrkohis-
av slevan. Efter
drar te och bul-
n varit lyckad.
ldes till tonerna
femte februari,

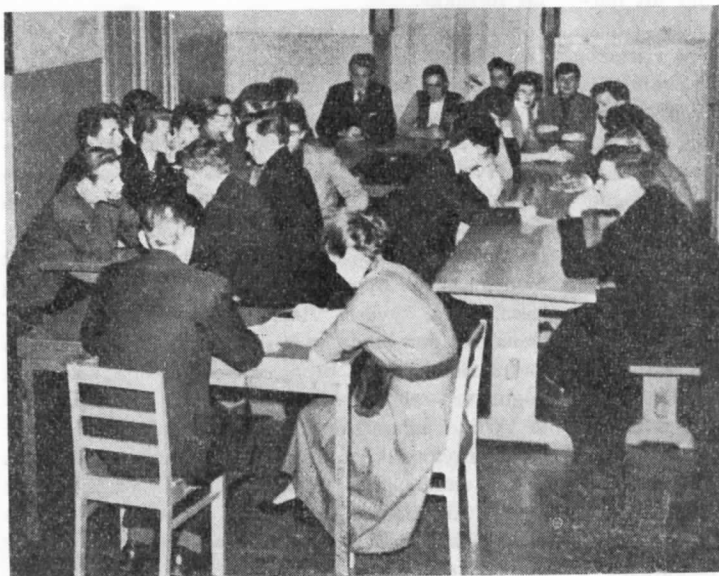

Bild från disken „Skolungdomens moral”. „Oto”, diskussionsledaren, försöker leda in debatten på rätt spår efter ett besök i periferin.

vi, trots att vi enligt Samkonventets paragrafer och överenskommelser var berättigade att hålla vårt »skutt» utan konkurrens.

Torsdagen den 24 februari var det disk-dags igen och denna gång var »Skolungdomens moral» på tapeten. Ungefär trettiotioem cives hade funnit sig. Diskussionsledare var civis R. Nordgren och inledare civis E. Bärlund. Ämnet var kanske mera svår-diskuterat än det förra, men ändå gjordes över sextio inlägg i disken. Det rent formella präglas ännu helt naturligt av en osäkerhet, men övning ger färdighet och därför är det helt säkert nyttigt med sådana här diskussionstillfällen. Detta tycks allt flera ha fått upp ögonen för. Sexorna borde dock rycka upp sig, ty de tycks vara sorgligt efter i den gynsamma utvecklingen. Efter disken drack vi te och åt smörgåskex, dansade en stund till konventets grammofonskivor och hade det trevligt.

När detta läses har konventet anordnat sin filmkväll med en fransk film och diskussionen »Varför går jag på bio?» på programmet, och av framtidsplanerna kan nämnas, att vi i april tänker arrangera ett samkonvent med Äggelby och Kottby Finska Samskola.

SIMSON.

Wien. » Men hur jag än skulle försöka, skulle jag ändå vara en dålig Haydn eller en ännu sämre Mozart. Därför är jag helst Rossini. Vad det än innebär, det är i alla fall någonting och som en Rossini är jag inte dålig».

Rossinis största förtjänst är hans förmåga att skapa pulserande, brusande musik, som likt champagnen porlar och berusar. Många kritiker har klandrat Rossini för hans musik, som i deras tycke är för ytlig. Den franske målaren Ingres kallade Rossinis operor »ohederlig musik». Carl Maria von Weber var av den åsikten att »från Rossini börjar musikens förfall». I »Oper und Drama» angriper Wagner den gamla operaformen. Enligt Wagner var huvudfelet i den gamla operan det, att uttrycksmedlet, musiken, gjorts till ändamål, medan det verkliga ändamålet, dramat, degraderades till medel. »Alltsedan Rossini var operans historia ingenting annat än operamelodins historia». »Den mest ofruktbara formen är arian, och hos Rossini blev den rena lättsinnigheten och öronsmickret». Ett mönsterexempel på Rossinis ariakonst, när den enligt Wagners uppfattning tedde sig som värst har vi i den kända faktotumarian ur Barberaren. Dess text innehåller absolut ingenting som liknar dikt (Ah, bravo, Figaro, bravo, bravissimo! ah,

bravo, Figaro, bravissimo! a te fortunatissimo, te fortunatissimo, non mancherà), och dess musik ingenting som tyder på dramatik eller psykologisk karakteristik, den är ett lustigt stycke strup- och tungvirtuositet, ett fyrverkeri av tämligen banala toner, som man fröjdas åt så länge de varar, men som man sedan knappast minns.

Man förstår väl Wagners indignation. Ändå var hans avrättning av den gamla operan inte till alla delar välgrundad. Han såg bara det han ville se, det som direkt passade hans egna åsikter. Hans fordran på intim samverkan mellan dikt, musik och mimik var riktig och väl motiverad av hans samtids bedrövliga operakonst. Men han glömde, att den italienska och wienska barockoperan ofta på sitt sätt uppfylla fordringarna på »allkonstverket», på den intima föreningen mellan dikt och ton.

I musikens värld finns plats både för Beethovens djupsinne och Rossinis glättighet. Och då vi nämner Monteverdis Orfeo, Glucks Orfeus, Mozarts Figaro, Webers Friskyten, Wagners Tristan, Musorgskijs Boris Godunov, Bizets Carmen, Verdis Otello och Debussys Pelléas som operahistoriska märkesdata och helgjutna mästerverk, kan vi inte åsidosätta Rossinis Barberaren i Sevilla.

Rodolpho.

Håll ett öga
i vår på

“Wings”
och
“Trim”

– Stockmanns nya
cykelmärken!

Sport

Om vi kastar en återblick på den gångna tidens olika sportevenemang, kan både goda och dåliga sidor inom vår skolas idrott skönjas. Till de goda sidorna hör det nit varmed skolans idrottsförening försökt höja idrottsintresset inom skolan, till de dåliga den allmänna inställningen. Trots alla varsel anordnades skolans årliga skidmästerskap den 26 jan. Av 285 elever utgjorde de anmäldas antal av endast 50 st. Det ringa deltagandet kan delvis tillskrivas den influensaepidemi som då härjade. Detta i förening med bristande intresse för tävlingen förklarar den låga procenten deltagare. Stor ära bör ges åt dem som genomförde tävlingen.

Årets HSID-tävlingar gick av stapeln den 5 febr. med vår skola som arrangör. Där noterades för skolans vidkommande en tredubbel seger i pojkklassen under 16 år, en fjärde placering i klassen över 16 år.

Årets största skidtriumf noterades i skidstafetten i Grankulla där ÅSS segrade över Grankulla med klar marginal. Ett litet missöde hindrade flickorna

att kopiera gossarnas seger, men de kunde dock tillskrivas en hedersam andra plats.

Skolidrottsförbundets mästerskap försiggick i Borgå, där vår skola representerades av en liten men god skidtrupp. Terrängen saknade tyvärr den prägel som hittills gynnat våra skidlöpare, d.v.s. backar och omväxlande terräng. Kanske var det för den skull som namn sådana som Eriksson, Koskinen och Söderman återfanns ett stycke längre ner på prislistan än väntat? Men huvudsaken är att kämpa väl, och det torde alla ha gjort. IV:ans och skolans hopp Kristina Moliis räddade skolans anscende och skidade hem en klar seger i sin klass (B), så klar att den med 6 sek. underskred segrartiden i flickornas A-klass. En fin prestation.

På andra idrottsfronter kan nämnas att vår skola deltog i HSID-serien i volleyboll. Resultatet blev aningen sämre än väntat. Så återstår ännu pojkarnas fotbollsträning, d.v.s. den återstår nog ännu, när HSID-serien i fotboll börjar, ty några träningsmöjligheter har inte stått till buds. Säkerligen kommer inte fjolårsmästerskapet att bli kopierat i år, ty knappast kommer något representationslag att uppställas. Men skolan har ju ändå en mängd lagrar från gångna tider att vila på. »GURAMI».

NYTT I FINLAND!

Våra nya kontinentala lyssnarapparater

hjälp Er att välja Edra

önskeskivor

snabbt - felfritt - bekvämt

Besök oss och konstatera vår snabba kundtjänst!

Alla skivnyheter finns hos oss

Westerlund

N. Esplanadgatan 37, telefon 10396

HMV. VOVVEN
TRUMMAR UT

Mellanskolan skriver

Redaktörer: T. Simons, S. Hellman och R. Svensson

Sluta eller fortsätta

Det är i dessa dagar åter aktuellt för femteklassisterna huruvida man skall fortsätta eller sluta. För en stor majoritet är det säkert redan avgjort, de måste kanske fortsätta för att de är så bra, har fint betyg o.s.v. En annan del har kanske en innerlig önskan att få komma undan allt vad skola heter och går därför hellre ut i förvärsarbetet. Till det vill jag säga, att hela livet trots frånvaron av skolhus är en enda skolgång. Med andra ord, människan slutar aldrig med att lära sig något nytt. Så finns det de som inte kan fortsätta på grund av ekonomiska svårigheter. Faktum är att studerandet i Finland inte är någon gåva för envar, det är för dyrt.

Om vi då ser på det problem femteklassisterna ställs inför, naturligtvis även deras föräldrar, så kommer vi till frågan: Vad är bättre, sluta skolan eller fortsätta skolan? Om vi besvarar den, så kanske vi först skulle eliminera den faktorn att det skulle bero på den personliga förmågan att anpassa sig efter omständigheterna och i stället se vad som är fördelaktigare, studera eller arbeta.

Det finns de, som anser att det är finare att vara student, att vara s.a.s. bildad. Men en rejäl yrkesarbetare kan ofta ha en bildning som många student saknar.

Är inte saken så, att den som utför en uppgift i samhället, som samhället har nytta av och inte kan undvara, är inte en sådan människa »fin»? Är inte det arbete en fabriksarbetare utför lika nödvändigt som det som en lärare utför? Är det inte så? Visst tycker ni väl det?

Det finns alltså uppgifter för envar att utföra i ett samhälle och dessa uppgifter är alla lika viktiga för att allt skall gå som det bör. Trots allt förstår jag mer än väl att den som nu tänker fortsätta till gymnasiet, och bli s.k. intellektuell, tycker att han har en »högre ställning» än de som helt simpelt tänker bli lärlingar. Jag hoppas dock att ni inte tror så alltför länge, det är bara till skada för er själva. Att ni som fortsätter tänker bli aktiva inom konventet får man väl tro, femman har ju varit rätt så intresserad av konventsarbetet.

R. N.

Noctilucas »stora» redaktion har — eller rättare sagt — haft den stora vänligheten att utlysa en berättelsepristävling för mellanskoleklasserna. Av vad vi vet, och det borde vara allt som är värt att veta, har endast två bidrag inlämnats för bedömning. Inget vidare gott resultat, eller vad tycker Ni? Marja Leskisenoja och Harriet Magnusson, båda från klass II b, kommer per omgående att få sina bokpris. Vi kan tyvärr inte publicera båda berättelserna i detta nummer, det skulle taga för mycket utrymme, och därför drog vi lott om, vilken som skulle få komma in. Det blev Marjas berättelse om.

Hur en berättelse skapas

Det här är en sådan historia som alla författarämnen känner mycket väl till. Den börjar med att du (han, hon, jag) en vacker dag vrålar: »Jag har fått en strålande idé!» När man vrålar det får man använda hurudant adjektiv som helst bara den liknar något som »strålande» eller »bedårande». Efter det gräver man i alla sina gömmor efter pengar och springer till närmaste pappershandel och köper allt som liknar papper, och så hem igen. När man har kommit hem, och litet hunnit pusta ut, börjar man att ordna papperen på sitt skrivbord. När man tror att allt är i ordning och tänker börja skriva, märker man att pennan fattas. Och igen får man lov att springa till pappershandeln och tillbaka igen. Så sätter man sig vid bordet att fundera hurudan den där »Jén» var. När man åter funnit idén vrålar man av glädje och i misstag sparkar man omkull bordet, stolen och till sist faller man själv, slår huvudet i väggen, så är idén igen bortflugnen. Man måste väl samla ihop papperen och gråta bittra tårar över sin otur. Så sätter man sig vid bordet för att skriva. Första halvtimmen använder man till att tugga på pennan eller bita på sina naglar. Sen använder man andra halvtimmen till att fyra eller fem gånger rusa upp och glädja sig över sin skarp-sinnighet, så sätter man sig darrande av iver för att

börja skriva. Man skriver alltså några tiotals sidor, läser igenom det och kastar det sedan i papperskorgen. Ja, och så kommer naturligtvis ens mamma och gräver upp det igen. Så skall det berättas på nästa kafferep för alla gamla skvallertanter, hurudant geni den där våran unge är. Och så läser hon högt någonting liknande: »För länge, länge sedan i Kansas City, i en saloon drog Jesse James fram sina revolverar och sköt ... Och tanterna suckar naturligtvis och undrar vem som sköt vem. Så börjar de med sina: »Oi, oi, så spännande». Och så efter några dagar får man höra människorna prata om den där ungen som tänker bli författare. Och så är väl allt »all right». Man är redan en mycket känd person, när människorna pratar så mycket om en.

Varför samlar flickorna på filstjärnor

Det är en känd sak, att flickorna samlar på »filmis». Hos många är iveren så stor, att flickorna skriver brev till resp. filmstjärnor som de samlar på, och ber att få deras foton med autografer. Andra åter klistrar in »filmisbilder» i en massa häften eller på skolböcker. Flickornas väskor innehåller mera filmstjärnhäften än läxböcker (enl. egna erfarenheter). Då man lyfter på deras pulpetlock småler en korsfäst» Rory Calhoun eller Tony Curtis mot en (enstaka gångar också Hump Bogart). Jag undrar vad pojkar har faststiftat på sina pulpetlocks insidor? Kanske Marilyn? Eller Audrey Hepburn??? — Vilka filmstjärnor samlar flickorna? Statistiken säger, att bland de manliga filmstjärnorna (yngre) är Tony Curtis, Rock Hudson och Rory Calhoun allmänast. Bland »kvinnor» kan jag nämna Audrey Hepburn, Ava Gardner, Doris Day och Jane Russel. — Av den äldre stjärngenerationen är väl Humphrey Bogart den vanligaste. Sådana som Bob Hope, Red Skelton och Charlie Chaplin tycks vara rätt impopulära. — Varför män flickorna samlar på Calhoun och Hudson och Curtis? Kanske gillar de Curtis flottiga hår. Det kan hända att de gillar Rock Hudsons och Rory Calhouns självgoda utseende. — Bäst tycker jag om Bogart. Han är sig själv. Han är ful. Han är skallig (när han filmar har han peruk som han kallar »filten»). Och så är han alltid så sorgsen. Han är sliten. Men han liknar ingen annan av filmstjärnorna. Han är bara Humprey. — — —

Varför samlar då ingen på Bob Hope, Red Skelton eller Charlie Chaplin? Det finns inget svar på den frågan. Bara det att vi helt enkelt inte samlar på dem.

Varför samlar då flickorna över huvudtaget »filmis»? — Kanske det är ett uttryck för längtan efter romantik? En längtan att åka i fina dollargrin till exklusiva nattklubbar? En längtan att ha en karl som Tony Curtis (usch katten!)? — —

Vi tonåringar är osäkra på oss själva. Vi döljer oss ofta inom ett skal av sturskhet och självsäkerhet. Men ibland brister masken, och då först är vi oss själva, osäkra och hjälplösa, rädda. Kanske det är därför många flickor söker »trygghet» genom att skapa sig en drömvärld av bilder av Tony Curtis. Då blir filmstjärnesamlandet ett sätt att dra sig tillbaka till sin egen värld, en värld där man vågar vara sig själv, en egen drömvärld. Ibland kan tyvärr denna drömvärld få tillfälle att dominera så starkt att flickorna inte har någonting över för den verkliga världen, nuet! — — Men om det åter håller sig inom vissa gränser, kan det i någon mån utveckla den personliga smaken. Man upptäcker hurudana typer av människor man gillar och hurudana man inte tycker om. — —

Mången vuxen anser filmstjärnesamlandet vara ett otyg, en tonåringsnyck, men kanske det ändå kan ha något gott med sig. Här liksom i så mycket annat måste man försöka komma ihåg reglen att för myc- och för litet skämmer allt.

»Jaqueline».

«Samba» kåserar

Ha, sa Nuppan, jag har en idé!

Bettan och jag stirrade skrämde på Nuppan. Förra gången hon fick en idé släpade hon oss till en dansskola, vi kunde inte gå på flere veckor och våra liktår var alldeles söndertrampade.

Vi ska ut och skida, fortsatte Nuppan, det är en av de ädlaste sporter som finns, det läste jag i går i en reklam för skidor. Tänk när vi segrar i Holmenkollen och bifallet brusar mot oss och alla tittar beundrande på oss, nationens stolthet, och undrar huru de där näpna flickorna kan ha så mycket sisu och speciellt hurrar de för den där ljuslockiga som kom först i mål — det är jag, det, tillade hon anspråkslöst.

För en gångs skull protesterade varken Bettan eller jag mot hennes roll som segrarinna, vi var sorgligt medvetna om vår begränsning, och jag mindes livligt huru min bror senast när jag skidade med honom påstod, att jag var ett hopplöst fall. Jag antar att det berodde på att jag föll så ofta, pojkar har

som bekant en förmåga att säga hårdhjärtade sanningar.

Både Bettan och Nuppan och jag hade ett förfärligt schå med skidbindningar, avbrutna skosnören och lämplig ekipering efter senaste modet. Efter en stunds misslyckade försök att utföra den ädla sporten kom vi verkligen ett stycke framåt och då såg vi framför oss en JÄTTEBACKE, den var åtminstone två meter lång och sluttade betänkligt. Det här kommer att gå som en dans, sa Nuppan övermodigt och stakade iväg. Plötsligt satt hon mitt i backen och grälade högljutt på ett träd, som hade den oförsämmdheten att ställa sig mitt i vägen för henne. Bettan klarade sig riktigt fint, hon trillade först på den hundratrettiofemte centimetern efter starten. Jag slöt ögonen och önskade mig gula rosor på min grav och öppnade dem först när jag låg hopplost intrasslade i en granhäck.

Modigt for vi vidare och blev skickligare och skickligare. Så kom vi till en backe med gupp. Härrrligt, utropade jag förtjust, det här har jag längtat efter hela tiden. Titta noga på så ni får se huru man skall hoppa! Jag for iväg och flög verkligen, men flere meter före guppen och kom ner på min stackars ryggs nedre lopp. Genast efter mig kom några fem-sexåringar. De hoppade huru stiligast som helst och bromsade elegant när de var nere.

Det här ser enkelt ut, sa Nuppan och vacklade nedåt. Hon kom verkligen ända till guppen, men där gjorde hon under småpojknarnas vilda jubel en kullerbytta som skulle ha fått en akrobat att bli grön av avund. Det skulle verkligen vara okamratligt av mig att berätta huru det gick för Bettan. Det enda jag kan säga är att hennes akrobatkonster om möjligt överträffade Nuppanns.

Äntligen hittade vi en verklig önskebacke, den var lång och sluttande och vi kom överens om att den skulle vi klara. Ni skulle ha sett oss när vi på styva knän och med vilt viftande stavar seglade ner UTAN ATT TRILLA, vi kände oss verkligen stolta.

Men när vi kom hem tyckte vi att vi hellre har trasiga tår än sjuk bak, varpå vi arm i arm, stödjande oss på varandra, linkade till dansskolan.

»Samba».

Ur en dagbok

Suppilo använt sin platthatt under lektionen trots varning. — — Virtanen utvisad, vägrar att gå ut. — — Virtanen leker barberare med Simons som offer. — — Elipsi suger på tutt. — — Nurmi befinner sig i lekskoleåldern och har utvisats till en lämpligare plats.

Vad vi läser?

av Con.

Då klockan ringt för dagens slut i skolan, tågar de flesta elever hemåt. Då de druckit en kopp kaffe och ätit ett wienerbröd går säkert de allra flesta som har ett eget rum in till det. En kategori av läsande skolungdom går till sina rum och läser dörren noga inifrån, söker upp sin länstol och drar mellan resorerna fram en Coctail, Kalle eller dylika. De som inte är i tillfälle att låsa dören, eller de som inte har eget rum, måste för säkerhets skull ha kartboken nära till hands om någon skulle komma och se vad han studerar så intresserat. Ett annat slag av skolelever kommer hem och rusar in på sina rum och kastar sig över ett nytt exemplar av »Fantomen» som kommit med posten. Ivrigt läsande »Knockout Charlie» glömmer han tid och rum. Men på natten vaknar han av att han just håller på att riva sönder lakanet, och dynan har han boxat ner på golvet. Och så har vi den tredje läsande typen av skolungdomen, han som kommer hem och först går och köper en liten bit jäst åt mamma. Sedan går han lugnt till sitt rum och tar fram biologiboken och börjar ivrigt studera aporna ifall någon skulle likna honom själv. — Tyvärr råkar han också se chimpansen. — Efter detta tages teckningshäftet fram och han ser lydigt efter om prussiskt blått av en händelse skulle råka likna zinoberrött.

Det var alltså tre typer mellanskolegossar, men vad manne de små mellanskoleflickorna läser? En typ läser väl seriemagasin och fantiserar om att Fantomen bär dem i sina armar till »Drömmarnas Land», eller kanske de blir hypnotiserade av Mandrake. Möjligen blir de rent av räddade ur någon fara av damernas riddare nr. 1, Frisco Kid. Det finns många möjligheter, och omväxling förnöjer. En annan typ läser säkert Sigge Stark (Sigward Strong) och försöker dessutom komma över kärleksromaner av betydligt mera spännande slag än dem Sigge presterar, förutom alla noveller och följetonger i veckotidningarna som de drunknar i. Sedan finns det kanske någon som fortfarande läser Pelle Svanslös, han är ju så »pupsig». Den sista typen är antagligen den som samvetsgrant läser läxor. Kanske t.o.m. biologiläxor?

Allt detta är kanske en aning överdrivet, men om det är någon som känner sig förbigången kan han eller hon klaga i nästa nummer.

Till Sandhamn . . .

I samband med yrkesvägledningens exkursioner valde jag bl.a. officersyrket, dels för att det stod på exkursionslistan »TAG HANDDUK MED» och dels för att det kunde vara intressant att se hur kadetterna exerceras. Det var fem andra från klass som hade valt samma exkursion.

Utrustade med handduk samlades vi vid järnvägstorget kl. 12.30, där bussen väntade. Bussen var proppfull av pojkar från olika skolor. Kl. 12.30 precis anlände exkursionsledaren mag. Hägglund plus några officerare. Det räckte tio minuter innan den argsinthe chauffören lyckades få igång bussen (som inte på något sätt gjorde skäl för benämningen »buss», utan snarare en plåtlåda med hjul och ett skrälle till motor).

Med snigelfart rullade »bussen» mot Sandhamn, guppande och svängande hit och dit på vägen så att man hade svårt att hållas kvar på bänken där man satt inklämd.

Efter en halvtimmes oerhört tröttsam »ritt» anlände vi till Sandhamn.

Kadettskolan bestod av tre tvåvåningshus. Vi gick in och tog av oss ytterkläderna och bjödos att stiga in i festsalen där en officer delade ut redogörelser för hur man utbildas till officer. Sedan höll en officer en föreläsning för oss, i vilken han närmare förklarade samma sak som stod på anvisningarna. Dessutom såg vi en utsökt slö film som handlade om ungefär samma sak.

Sedan gick vi omkring i kadetternas rum och såg matsalen, hobbyrummen, biblioteket, krigsmuseet och kafeet. Det var påfallande, att kadetterna hade en utomordentlig ordning. Vi spelade handboll, korgboll, gick i bastun, duschade och simmade en och en halv timme (utan tvivel det bästa av hela exkursionen).

I väntan på bussen såg vi, hur kadetterna exercerade. Hemresan gick litet fortade och vi var i stan halv fem, trötta och glada.

Alla var vi ense om att detta var den bästa exkursionen vi varit med om. Men trots det tror jag inte att någon av oss som deltog i exkursionen till Sandhamn kommer att bli kadett.

»Simson j:r».

S l u t

Brev från Danmark

KJAERE VENNER!

Tak for jeres brev, som vi desverre ikke har haft tid til at besvare for nu. Det har interesseret os meget at få noget at vide om jeres skolförhold, og vi vil att prøve at fortælle jer lidt om, hvilke muligheder vi har her i Danmark.

Vi har pligt til at gå i skole i 7—8 år, og det sker i en underskole og en frimellem-skole. Hvis vi ikke ønsker at gå i frimellem-skole kan vi tage en examen og derefter blive optaget i examensmellemskolen, der varer i 4 år. Därför følger gymnasiet (3 år) eller realklassen (1 år). Gymnasiet er delt i 3 linier: en gammelsproglig, en nysproglig og en matematisk-naturvidenskabelig linie.

I det gammelsproglige gymnasium hersker naturligtvis Græck, Latin, Oldtidskundskab og historie, medens Engelsk, Tysk og Fransk er de vigtigste i det nysproglige, og endelig lærer de matematisk-naturvidenskabelige elever mest kemi, fysik og matematik.

På vor skole, som är et nysprogligt gymnasium, er eleverne sluttet sammen i en gymnasieforening, der svarer til jeres »konvent», og sam har de samme opgaver: fester, diskussioner etc. Foreningen udgiver ligesom jeres et blad, der hos oss hedder »Stenografen». Ja, skolen er oppkaldt efter den danske videnskabsmand fra 17. århundrede, Niels Steno.

Til slut vil vi endnu engang takke jer for jeres venlige brev.

De bästa och vänligsta hilsnorna (?)
fra Niels Steensens Gymnasium
»Stenografens» redaktion
Sven E. Wener
Chefredaktør.

Förgäves har vi
väntat på ditt
bidrag

Redaktionen

K. A. BLOMQVIST

kolonialvaror

Skillnadsg. 9
Bergmansg. 35

VI UTFÖRA ALLT TILL KLI-
CHE-BRANCHEN HÖRANDE
ARBETEN

HELSINGFORS
Mechelingatan 25 Tel. 441 298

*Om Ni söndrar, låt oss reparera
om Ni behöver nya glasögon,
låt våra specialister göra dem!*

Allt i optik

Oy Osk. Eriksson Ab

F:ma
Petter Malmqvist

Glasmästeri

L. Robertsgatan 9

VI UTHORA ALLT TILL KÄLL-
CHE-BRANDEN HÖRANDE
ARBETEN

Oy Karl Beus Ab

K. A. BLOMQVIST

Kolonialvaror

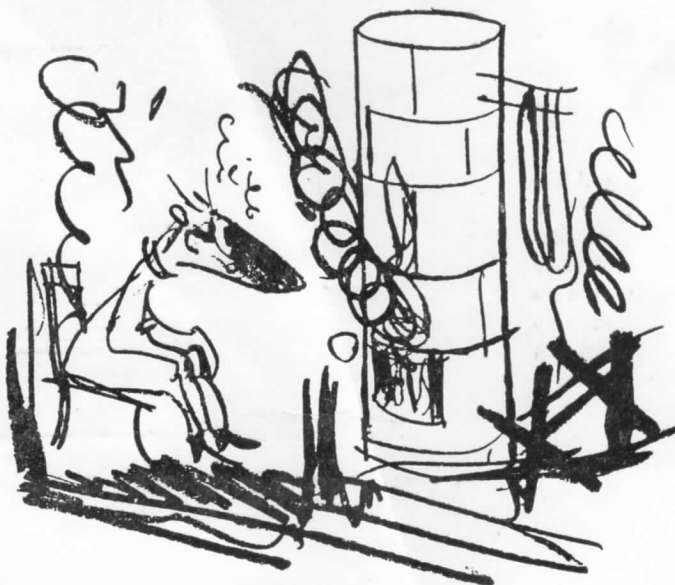
Helsingfors

Peter Malmqvist

Glasösten

RESERVERAD

Betald annons

OCH SÅ SLUTADE DEN
BRASKVÄLLEN
MEN PEKBERG FICK FULL
ERSÄTTNING TY KÅKEN
VAR FÖRSÄKRAD I

SVENSK-FINLAND

LANDETS ENDA RENT SVENSKA
SAKFÖRSÄKRINGSBOLAG

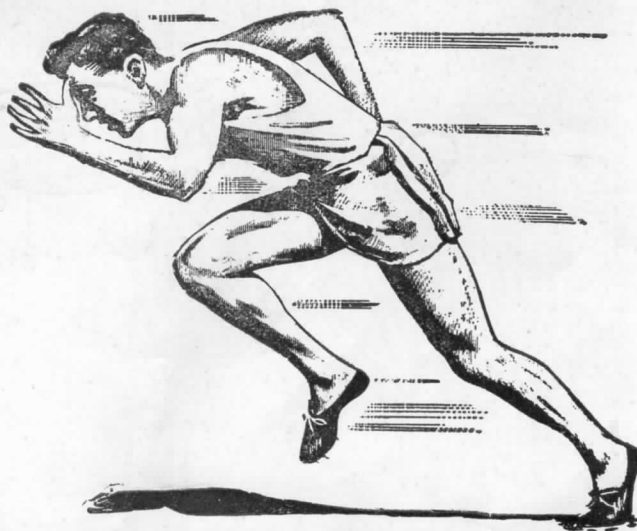
Huvudkontor i Helsingfors, Mannerheimvägen 12
Tel. växel 10 075 Styr.dir. 54 566
Kontor: Borgå tel. 936, Ekenäs tel. 1401, Vasa tel. 2656

OMBUD ÖVERALLT I SVENSKBYGDerna.

Brand-, skogsbrand-, bil-, traktor-, inbrotts-, rån-,
obl. & friv.olycksfalls- m.fl. försäkringar.

Den som är snabbast och effektivast i starten har största möjligheten att hävda sig vid målet

Ett bra försprång är en god tillgång vid all försäljning. Det för varje lokalaffär relativt begränsade marknadsområdet motiverar en tidigt insatt försäljningsupplysning. Den ger förnyad kontakt med den fasta kundkretsen och ökar möjligheten att skapa nya kontakter. Minska varulagren och öka dagsförsäljningen med tillkjälp av informativ och aktuell annonsering i Hufvudstadsbladet.

HUFVUDSTADSBLADET

håller den dagliga kontakten med Er kundkrets

Den moderna industrin ordnar sina transporter med varupall och lyftvagnar.

Rautatyö Oy

Dickursby